

Juhász Gyula utolsó utja

(A Délmagyarország munkatársától.) A költő, aki nem tudott élni, csak énekelni és a halálba menekült az élet elől, az elmúlt éjszakát a Kulturpalota előcsarnokában töltötte, amelyet szeretettel ölelt körül a legmélyebb csönd és a szegedi éjszaka. Mind a kettő megélt, jó barátja, örök utitársa, szerelmese volt és marad most már az idők teljességéig Juhász Gyulának.

A fenséges ravatal

Körül reggel fögyulladtak a fejedelmi kandelaberek és fényüket szeretettel szórták az ezüsttel diszitelt fekete tölgyfakoporsóra, a ráterített Jókai-lepelre és a koszorúerdőre, amely a tavasz minden illatát tömjénezte a tavasz és a virágok szerelmesének kihűlt szíve felé. Kívül pedig, a palota szürke homlokzatán komoran játszott a fekete zászlóval a szél, amely messzi vidékek zsoldáros üdvözlését hozta el, a Tiszán és a gránicokon túlról, meleg testvérszívekből.

És Szeged népe szomoruan, lehajtott fejjel vonult el a fenséges ravatal előtt, hogy elbucsszon Szeged halott költőjétől, akit a gyász komor pompájába öltöztetett a kegyelet, hogy felkészítse az utolsó utra, a szomorú diadal-utra.

Fél 12 órakor már sűrűsödött a tömeg a Kulturpalota körül, a Móra-kert virágos parktűkei között és a széles márványlépcsőkön. Diszruhás rendőrök és a Halál aransujtásos hajdui álltak őrséget a ravatal és az oszlopcsarnok előtt felállított katalfalk körül. A föl-tárt tölgyfakapun keresztül ki-kivillant a gvertyák fénye, hogy kinn, az áprilisi ég alatt összeleljen a tavaszi nap sugaraival, amelyek áttörték az ezek szürkességét, hogy elvá-szolhassák, elsrathassák ők is szerelmesüket.

A palota lépcsőfeljárata előtt megállt az aranyos halálbatár és előtte a koszorúk fehér kocsija. A gyász hajdui lassan lehordták a ravatal mellől

a koszorukat,

először a városét, aztán sorba a többi. A kocsik hamarosan megtelt és oldaláról színesen lobogtak a széles selyemszalagok, rajtuk felírá-sokkal:

„Juhász Gyulának — a Délmagyarország”, „Isten veled — Péter, Margit, Endre, Mária”, „Gyula bácsinak — Manyika, Bandika”, „Ju-hász Gyulának — a Dugonics-Társaság”, „A szenvedők elnémet dalosát siratjuk benned — Szociáldemokrata párt”, „Juhász Gyulának — Sziklai Jenő és szintársulata”, „Juhász Gyula-nak — a Magyar Újságírók Egyesülete”.

A tompa fényben uszó ravatal lábánál csak egy koszorú maradt, rózsaszín székfűkből, ró-zsaszin jácintokból és pálmalevelekből font virágosoda. Széles rózsaszínű szalagján a föl-írás: „A vízontlításra — Édesanyád”.

A percek lassan multak, a tömeg gyorsan növekedett. Már elborította a Móra-park min-den szabad részét és ellepte a hidat is. Megil-letődött csendben várta mindenki a szertartás kezdetét.

Fönn, az oszlopcsarnok előtt,

a katalfalk

két oldalán helyezkedtek el azok, akik a leg-közelebb álltak a költőhöz, az irodalmi és a tudományos világ képviselői. Dr. Erdélyi László rektor vezetésével az egyetem tanári kara, dr. Szalay József elnökkel a Dugo-nics-Társaság. Ott voltak a szomszédvárosok is. Makó küldöttségét Nikelszky Jenő pol-gármester és Górcsa Péter nv. polgármes-terhelvettes vezette, Hódmezővásárhelyt, a vá-sárhelyi Tornvay János-Társaságot Galy-lyassy Miklós.

Öt perccel tizenkét óra előtt érkezett meg dr. Pálffy József polgármester vezetésével a vá-roz tisztikara és törvényhatósága, azután a Délmagyarország szerkesztője, a szegedi szintársulat küldöttsége.

Tizenkét óra után vonult föl a katalfalkhoz Raskó Sándor prélat és a segédkező lel-

Fejfámra...

Szegény magyar volt,
Költő volt, senki,
Nem tudott élni,
Csak énekelni.
Nem volt rossz, sem jó,
Csak ember, fáradt,
Várt, várt és nem lelt
Soha csodákat.
Mély szürkességben
Színeket látott,
Magyar volt, költő:
Atkozott, áldott,

Juhász Gyula.

készek, valamint a belvárosi egyházi énekkar.

A nehéz koporsót lassan hozták ki az elő-csarnokból és helyezték a katalfalkra. Aztán elhelyezték rajta a halott költő édesanyjának hatalmas koszorúját. A mély gyászba borult család tagjai a katalfalk mögött foglaltak helyet és közrefogták a költő roskadozó édes-anyját, aki szinte élettelenül meredt fia kopor-sójára. Azután komoran, fenségesen megkez-dődött

a gyászertartás.

A gyász és a fájdalom igéi fekete szárnyakkal lebegtek körül a tömjénfüsttel fátolozott koporsót, majd az énekkar gyászdala sirt föl.

Amikor a szomorú ének utolsó akkordjai is elhaltak,

dr. Pálffy József

polgármester lépett a koporsóhoz és a gyász-baborult város nevében mondott bucsubeszé-det.

— A véletlen úgy intézte — kezdte a polgár-mester —, hogy éppen Beethoven szimfóniájának örökszép muzikája szállt a magasság felé, ami-kor híre érkezett Juhász Gyula halálának. A nagy zeneköltő legszébb alkotásának fájdalmasan szép akkordjai, a legmélyebb kíséretül hangzottak, a suttogva terjedő gyászhoz, hogy Juhász Gyula az élők sorából elköltözött. Igen, Juhász Gyula törékeny, költői, finom lelke nem győzte kivárni a nyíló tavaszt. Az ő lelke a napfényes derűre, melegségre vágyott. És a magyar égbolton és ő felette makacsul eltakarták a sötét felhők az él-tető napot.

— Csodálatos tragédiája Juhász Gyula életé-nek, hogy ő, aki pazar bőkezűséggel osztogatta embertársai közt lelkének kiapadhatatlan kincs-tárából a magyar irodalom legszebb gyöngyeit, a költészet virágos kertjének csodásan szép termé-keit, olykor egyszerű, de mindig színpompás me-zei virágokat, máskor a legtrikább példányokat — nem kapott cserébe az élettől semmi vigaszt, semmi virágot, semmi derűt, napot, világosságot.

— Most már hiába költögetnénk. Pedig milyen szép volna, ha látná, talán szarkasztikus mosoly villanna az ajkán, ha tudná, hogy halála után mennyire megbecsüljük...

— Juhász Gyula fájdalmas nagy vesztesége a magyar irodalomnak, de külön nagy vesztesége szülővárosának, Szegednek, melyre ország-világ előtt ismert nevével, magyar szívének, lelkének gazdag ajándékaival, mindig csak fényt és dicső-séget sugárzott felénk. A város átérzi a fájdalmas veszteséget és megbecsüli önmagát és a nagy halott emléket azzal, hogy Juhász Gyulát a város halottjának tekinti. És én Juhász Gyula szülővá-rosa, Szeged város közönsége és hatósága nevé-ben mondom most Juhász Gyulának utolsó Isten-hozzátot.

— Tömörkény, Móra, Nyilassy lelke vár reád, Juhász Gyula — és mi tudjuk, hogy nem hagytak el bennünket, emlékekkel és alkotásaitok-kal közöttünk maradtatok.

Ezután

dr. Sik Sándor

egyetemi tanár, a kiváló papköltő lépett a ko-porsó elé, hogy elbucsszon a halottól a Pe-tőfi- és a Dugonics-Társaság nevében.

Belvárosi Mozi

Ma és mindennap!

A legnagyobb siker, a legjobb magyar film!

Rád bízom a feleségem!

Egy házaspár és a barát falrengető bonyodal-mas kalandjai. Vaszary János pompás vigjátéka Fülbemászó remek zene, patlózó slágerek!

A főszerepekben

Erdélyi Mici, Páger Antal és Komár Julia

és a magyar színészgárda legjava. 5, 7, 9

Széchenyi Mozi

Ma utoljára

Menekülő szerelem

Egy asszony szerelme és kálváriája. Főszereplők:

Kay Francis és Lukács Pál 5, 7, 9

ingyen
NEM PÉNZÉRT

adja

D'OETKER
CÉG

A MOST 1937-ben MEGJELENT ÚJ
KÉPES SÜTEMÉNYES RECEPTKÖNYVÉT.

DR. OETKER A CÉG

GYÁRTELEP: BUDAPEST, VIII. CONTI-U. 25.

— Megrendülve állunk ravatalod előtt, elköl-tözött írótlársunk, Juhász Gyula — mondotta — és itt áll velünk lelkében, nemcsak az egész Pe-tőfi- és Dugonics-Társaság, hanem egészen bizo-nyosan minden magyar író. Lelkünk mélyéig át-jár bennünket a fájdalom az előtt a csendes, de könyörtelen tragédia előtt, amely egész életed belső tartalma volt és amely most ime elérkezett a véghez, oda, ahol a tragédia végződik és kezdődik az apothéózis. De ez a fájdalom még sem diszharmonikus, még sem szépség nélküli, mert a te éneked felejthetetlen dallama cseng át: a csen-des, szelid, a békességes szomorúságnak, a meg-tisztult és az örökkévalóságba néző szenvedésnek az a kristálytisztá hangja, amely költészetedet olyan egytellenné és olyan csodálatossá teszi.

— A te prosessziód már elvonult örvény és sirok felett és immár az égi táj felé tart: vár rá a kettős végtelen: örökkévalóságban hisszük és reméljük könyörületet Uristen kegyelmes bé-kessége, amely után annyira vágytál, a földön a magyar földön pedig tudjuk és érezzük dalaidnak, az örök magyar bánatot az Alföld örök színeivel kifejező dalaidnak a magyar szíven élő halhatat-lansága.

Ezután Tölgyes Gyula beszélt, majd Duttka Ákos, a váradi Holnaposok nevében vett bucsut az elköltözött költőtársától. Duttka költői beszédét lapunk más helvén közöljük. A volt iskolatársak nevében dr. Eisner Ma-nó mondott bucsuszavakat.

— Virágaidat könnyeinkkel fogjuk öntözni — mondotta —, kedves, drága, egyetlen Juhász Gyula barátunk, mert a Te fájdalom bennünk Miat-tad és Éretted tovább él. — Miatad és Éretted, aki a bohó és szent fiataiságnak és minden igaz emberségnek mindvégig felejthetetlen szelleme voltál.

Végül Gallyasi Miklós beszélt a vásár-helyi Tornvay-Társaság nevében.

— Hódmezővásárhelyről — ahogy Te neveztél el — a magyar Flesolehől jöttünk — mondotta —, tisztességtelre ravatalodhoz, Juhász Gyula. A szomszéd város szellemi életének könnyes hódolatát hozta bucsuzó elébed: a Tornvay-Társaság. Az előtted elment Tornvay Jánosnak, az ecset poétájának el nem mondott gondolatait, aki még halálos betegen is baráti látogatásra készült Hoz-zád, a magyar szó utólrhetetlen piktorához. Mit akart mondani — nem tudjuk. Talán csak sze-medbe nézni, talán csak kezéd akarta megszorí-tani. Másként rendeltetett.

— Egvedül maradtunk Juhász Gyula. Itt hagytál bennünket Te, az igaz puritán, a misztikus titkok vallatója, az utolsó nagy, istenkereső és árván maradt a magyar költészet. Még valamit hoztunk Neked: egy iv diszes papírost, amelyre társaságunk, alakulása pillanatában beirta a Te nevedet: „Juhász Gyula a Tornvay-Társaság tisz-teleti tagja, 1934”. Csak most adjuk át, hisz hosz-szu-hosszu idő után csak most engedél magadhoz embereket. Halhatatlan lelked talán ki tudia ol-vasni belőle azt a mélyeséges tisztetletet, áhitatot, mivel magánvos életedet, művészetedet öveztlük s amellvel megállunk konorsód előtt.

Ezután a színházi kórus énekelte még el a Mért oly boros kezdetű gyászdalt, majd le-emelték a koporsót a katalfalkról, levitték a széles lépcsőkön és elhelyezték a négylovas halálbatárba, az utolsó hatóba, amely lassan megindult terhével az utolsó utra, a belvárosi temető felé. A batárt sűrű tömegben kíséte a közönség végig a Kárász-tuccán a Kálvária-uccán.

A város diszsihelyet jelölt ki nagy halott-ja számára.

Móra Ferenc sírja szom-szédságában.

Raskó Sándor prélat és itt beszentelte még egyszer a koporsót, amely azután elsüllyedt a sirveremben és hullt rá döbörögve a föld. a